

Wystąpienie Józefa Oleksego, Przedstawiciela Sejmu RP
podczas sesji plenarnej Konwentu,
Bruksela, 16 maja 2003 r.

Panie Przewodniczący,
Szanowni Państwo,

Z polskiego punktu widzenia sprawą zasadniczą, jeżeli chodzi o priorytety europejskiej polityki zagranicznej jest dążenie do przyjęcia zasady „wspólnoty demokracji” i bezpieczeństwa, gdzie Unia Europejska odgrywa rolę „dostawcy wspólnego bezpieczeństwa”. W naszym interesie leży także wspieranie działań, zmierzających do demokratycznej i wolnorynkowej stabilności obszaru wschodniego. Jesteśmy za utworzeniem i promowaniem Wschodniego Wymiaru poszerzonej Unii.

Rozszerzenie Unii Europejskiej wpłynie na ewolucję Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa i na spoistość polityczną oraz zdolność decyzyjną UE. Równocześnie stabilizacyjne oddziaływanie zewnętrzne Unii ulegnie wzmocnieniu.

Każdy z nas wie, że mało mamy gotowości do wspólnej polityki zagranicznej. Ale pora sobie powiedzieć w oczy: nie będzie mieć Unia pozycji światowej potęgi, jeśli nie będzie mówić jednym głosem wobec reszty świata.

Propozycje Prezydium z pewnością przyczyniają się do większej skuteczności i zdolności operacyjnej unijnych instytucji w obszarze polityki zagranicznej. Utworzenie europejskiego ministra spraw zagranicznych (bądź unijnego przedstawiciela ds. zagranicznych) należy zatem ocenić pozytywnie.

Art. 30 proponowanego projektu wprowadza kilka nowych elementów. Utworzenie Europejskiej Agencji ds. Zbrojeń oraz możliwość wzmocnionej współpracy w wybranych dziedzinach to koncepcje godne poparcia. Pożądane byłoby jednak bardziej precyzyjne stwierdzenie odnoszące się do otwartego charakteru takiej współpracy.

Mam poważne wątpliwości, co do stworzenia możliwości współpracy strukturalnej w dziedzinie wojskowej pomiędzy państwami, które spełniają podwyższone kryteria militarne. Na obecnym etapie rozwoju europejskiej polityki obronnej tworzenie „ekskluzywnych” form współpracy należy uznać za przedwczesne. Nie powinno się tworzyć nowych form wzmocnionej współpracy w obszarze wojskowym niż te, które przewidziane są obecnie dla pozostałych obszarów funkcjonowania Unii.

Nie jestem ponadto przekonany, co do propozycji wprowadzenia klauzuli zbiorowej obrony w brzmieniu art. 30 par. 7.

Jeżeli chodzi o współpracę Unii Europejskiej z organizacjami międzynarodowymi w brzmieniu artykułu 35, wyraźnie brakuje tutaj odniesienia do NATO.

Powinniśmy zrobić wszystko w celu wzmocnienia efektywności mechanizmów bezpieczeństwa międzynarodowego. Uważam, że trwała i bliska współpraca między Europą i USA ma szczególną wagę dla światowego pokoju i strategii bezpieczeństwa europejskiego.

Dziękuję za uwagę